

Lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden auttavat puhelimet

Kartoittava kirjallisuuskatsaus

JOHANNA HIETAMÄKI & TUULI PAUKKUNEN

Johdanto

Lähisuhdeväkivalta on merkittävä yksilöllinen, niin perheessä ja lähisuhteissa kuin laajemmin yhteiskunnassa vaikuttava ongelma (Krug ym. 2002). Lähisuhdeväkivalta eroaa muusta ihmisten välisestä väkivallasta väkivallan tekijän osalta. Hän on henkilö, johon pitäisi pystyä luottamaan ja johon on riippuvuussuhteessa. Väki­valta, väkivallan pelko ja muut väkivallan mukanaan tuomat tuntemukset hajottavat ja lamaannuttavat väkivallan kohteena ollutta henkilöä. (Husso 2003, 324; Siukola 2014, 10.) Lähisuhdeväkivalta sisältää määritelmän mukaan sekä parisuhdeväkivallan että muissa lähisuhteissa tapahtuvan väkivallan (esim. iäkkään vanhemman ja aikuisen lapsen väli­sen tai sisarusten välisen väkivallan).

Lähisuhdeväkivaltaa kokee tutkimusten mukaan merkittävä osa suomalaisista. Eurooppalaisen naisiin kohdistunutta väkivaltaa koskevan tutkimuksen mukaan suomalaisista naisista joka kolmas on kokenut fyysistä tai seksuaalista parisuhdeväkivaltaa 15 vuotta täytettyään (FRA 2014). Rikosuhritutkimuksen mukaan viimeisen vuoden aikana miehistä 3,2 ja naisista 7,0 prosenttia oli kokenut uhkailua tai fyysistä tai seksuaalista parisuhdeväkivaltaa (Danielsson & Näsi 2020).

Lähisuhdeväkivaltaa kokeville tarkoitettuja auttavia puhelimia on useita Suomessa ja kansainvälisesti (PuhEet; Wave 2020, 42–44). Auttavissa puhelimissa tehtävä työ poikkeaa muusta auttamistyöstä siinä, että työskentely tapahtuu ilman ajanvarausta, anonymisti ja soittaja voi itsenäisesti päättää keskustelun kestosta. Puhelinauttaminen menetelmänä yleistyi vuoden 2020 korona-

pandemian poikkeusoloissa vastaamaan monenlaisiin tarpeisiin. Samalla koronatilanne on luonut tarvetta kiinnittää huomiota kotiin väkivallan ja turvattomuuden tapahtumapaikkana sekä avun saamisen kanaviin (Hietämäki ym 2020a).

Tämän kirjallisuuskatsauksen taustalla on Nollalinjan auttavan puhelimen tutkimuksen tarpeet. Nollalinja on lähisuhdeväkivaltaa ja naisiin kohdistuvaa väkivaltaa kokeville sekä heidän läheisilleen ja ammattilaisille tarkoitettu auttava puhelin. Sen taustalla on Euroopan neuvoston naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskeva yleissopimus, jossa edellytettiin ympärivuorokautisen ja maksuttoman auttavan puhelimen järjestämistä. (Hietämäki ym. 2020b.)

Aikaisempaa kirjallisuuskatsausta lähisuhdeväkivaltaa kokeneille tarkoitetuista auttavista puhelimista ei tiettävästi ole tehty. Australiassa on tehty kirjallisuuskatsaus terveydenhuollon ammattilaisille tukea antavia auttavia puhelimia koskevista arviointitutkimuksista (Forsdike-Young & Hegarty 2016). Muut lähisuhdeväkivaltatyöhön liittyvät kirjallisuuskatsaukset koskevat väkivallan uhreille tarjolla olevia interventioita (Chetwin 2013; Rizo ym. 2011; Ragavan ym. 2019.)

Tässä artikkelissa kartoittavan kirjallisuuskatsauksen tavoitteena on muodostaa yleinen kuva lähisuhdeväkivaltaa kokeville tarkoitettuja auttavia puhelimia koskevan tutkimuksen laajuudesta ja paikantaa mahdollisia puutteita tutkimusaiheissa. Katsauksessa tarkastellaan, millaisille lähisuhdeväkivallan kohderyhmille suunnattuja auttavia puhelimia on tutkittu ja missä maissa. Lisäksi selvitetään, millaisia tutkimusaineistoja on käytetty ja mitä aiheita on ollut tutkimuksen kohteena.

Kartoittava kirjallisuuskatsaus

Kartoittavasta kirjallisuuskatsauksesta käytetään englanninkielisiä nimiä *scoping review*, *scoping study*, *scoping literature review* ja *scoping exercises* (Levac ym. 2010). Suomeksi kartoittavan kirjallisuuskatsauksen (Partanen ym. 2018) lisäksi käytetään nimitystä esikartoitus (Ikonen ym. 2009). Tässä artikkelissa kartoittavaa kirjallisuuskatsausta käytetään lähisuuhdeväkivaltaa kokeneille tarkoitettuja auttavia puhelimia koskevan empiirisen tutkimuksen kattavaan kartoittamiseen. Kartoittavaa kirjallisuuskatsausta voidaan käyttää myös muulla tavoin, esimerkiksi määritelmien kartoitukseen (Kuusisto 2018).

Kartoittavaa kirjallisuuskatsausta pidetään tarkoituksenmukaisena menetelmänä perehdyttäessä tutkimukseen, jonka laajuudesta ei ole tietoa. Se on tarkoituksenmukainen myös silloin, kun on tarve tarkastella tutkimuskohdetta laajemmin sekä tunnistaa tutkimuksellisia aukkoja, kuten tehdään tässä artikkelissa. Kirjallisuuskatsaus toimii myös alustavana kartoituksena sen arvioimiseksi, onko mahdollista tehdä systemaattinen kirjallisuuskatsaus. (Arksey & O'Malley 2005; Levac ym. 2010.)

Tässä artikkelissa kartoittavaa kirjallisuuskatsausta varten muodostettiin seuraavat tutkimuskysymykset: kuinka paljon lähisuuhdeväkivaltaa kokeneille tarkoitettuja auttavia puhelimia koskevia tutkimuksia on tehty, millaisille kohderyhmille tarkoitettuja auttavia puhelimia on tutkittu ja missä maissa, millaisia aineistoja tutkimuksissa on käytetty ja millaisia ovat olleet tutkimusten aiheet. Samalla tavoitteena on saada tietoa tutkimuksen mahdollisista katvealueista.

Kartoittava kirjallisuuskatsaus toteutettiin 4–5.12.2017 käyttäen tietokantoja CINAHL, ERIC, MedLine, PSYCINFO, Social Services Abstracts, Sociological Abstracts ja Web of Science. Haussa käytetyt väkivaltaa ja auttavaa puhelinta koskevat käsitteet on kuvattu liitetaulukossa 1 (ks. www.julkari.fi). Haut toteutettiin vuosina 2000–2017 julkaistuihin vertaisarvioituihin artikkeleihin. Haku kohdistettiin artikkelien otsikoihin ja abstrakteihin sekä tietokannan asiasanoihin. Ensin tehtiin haut erikseen väkivaltaa ja auttavaa puhelinta koskeviin asiasanoihin sekä erikseen väkivaltaa ja auttavaa puhelinta koskeviin sanoihin artikkeleiden otsikoissa ja abstrakteissa. Lopuksi haut yhdistettiin siten, että samassa artikkelissa esiintyi väkivaltaa ja auttavaa puhelinta koske-

va sana joko asiasanana, otsikossa tai abstraktissa.

Artikkelien valinnan sisäänottokriteerinä oli julkaisu englanniksi ja empiirinen tutkimusaineisto. Tutkimuksen tuli koskea lähisuuhdeväkivaltaa kokeneille tarkoitettua auttavaa puhelinta, jolloin vähintään yhtenä kohderyhmänä oli puolison, lapsen, vanhemman, seurustelukumppanin, sisaruksen tai muun läheisen taholta väkivaltaa kokeneet henkilöt. Rajausta esimerkiksi kohderyhmään, sukupuolen tai väkivallan ilmenemismuodon perusteella ei tehty. Poissulkukriteerin muodostivat tutkimukset, joissa oli kyse puhelimitse tehtävästä väkivaltatyön interventiosta tai auttavasta puhelimesta, joka oli suunnattu muulle kohderyhmälle (esim. työpaikalla tai sodassa väkivaltaa kokeneet; väkivallan tekijät).

Haku tuotti 99 artikkelia, joista sisäänottokriteerit täytti 33 artikkelia. Artikkeleista valittiin neljä otsikon, kuusi abstraktin ja 23 artikkelin lukemisen perustella. Pois jätetyistä artikkeleista 18 ei ollut tutkimusartikkeleita, 26 ei koskenut auttavaa puhelinta, 11 ei liittynyt lähisuuhdeväkivaltaan, seitsemän ei koskenut auttavaa puhelinta eikä lähisuuhdeväkivaltaa, kahdessa artikkelissa oli muu kohderyhmä (esim. lähisuuhdeväkivallan tekijät) ja kahden artikkelin pois jättämiselle oli muu syy (julkaistu ennen vuotta 2000, kirjallisuuskatsaus).

Auttaviin puhelimiin liittyvistä tutkimusartikkeleista tallennettiin seuraavat tiedot taulukkoon: artikkelin tiedot, auttavan puhelimen nimi ja kohderyhmät, toimintamaa, tutkimusaineistot ja tutkimuksen kohteet. Tämän jälkeen artikkelit luokiteltiin kartoituksen tavoitteena olleiden aiheiden perusteella (taulukot 1–4). Esimerkiksi auttavien puhelinten kohderyhmiä olivat lapset ja aikuiset. Aikuisille tarkoitettuja auttavia puhelimit ryhmiteltiin tarkemmin erilaisten artikkeleissa esille tuotujen määrittelyjen perusteella (taulukko 1). Tutkimuskohtaiset tiedot aineistoista ja tutkimuksen kohteista on esitetty liitetaulukossa 2 (ks. www.julkari.fi). Taulukoissa esitettävät artikkelit on ilmaistu numeroin, jotka löytyvät liitetaulukosta.

Tutkimukset lähisuhdeväkivaltaa kokeville tarkoitetuista auttavista puhelimesta

Kartoittavassa kirjallisuuskatsauksessa oli mukana 33 lähisuhdeväkivaltaa kokeneille tarkoitettua auttavaa puhelinta koskevaa artikkelia (liitetaulukko 2, ks. www.julkari.fi). Tutkimuksista noin joka kolmas (36 %) koski lapsille tarkoitettuja ja loput aikuisille suunnattuja auttavia puhelimia (taulukko 1). Lapsille tarkoitettuja auttavia puhelimia oli neljä erinimistä ja lisäksi yksi yleinen maininta ”child helplines”. Tällä tarkoitetaan useissa eri maanosissa toimivia Child Helpline Internationalin jäsenenä olevia auttavia puhelimia. Auttavista puhelimesta osa oli yleisiä auttavia puhelimia (ChildLine, Child Helplines), joissa lähisuhdeväkivalta muodosti yhden soittamisen syyn. Muiden lapsille tarkoitettujen auttavien puhelinten nimistä tuli esille, että ne oli tarkoitettu väkivaltatilanteisiin.

Aikuisille lähisuhdeväkivaltaa koskevista tutkimuksista keskustelemiseen tarkoitettuja auttavia puhelimia koskevia artikkeleita oli enemmän, ja auttavien puhelinten kohderyhmät olivat monipuolisempia verrattuna lapsille tarkoitettuihin aut-

taviin puhelimiin (taulukko 1). Aikuisten auttavista puhelimesta osa oli suunnattu sukupuolen mukaan pelkästään naisille tai miehille. Osa oli suunnattu sekä naisille että miehille ja osa seksuaalivähemmistöille. Yksi auttava puhelin oli suunnattu ikääntyneille. Lisäksi oli parisuhde- ja perheväkivaltaa kokeneille tarkoitettuja auttavia puhelimia, joiden osalta ei käynyt selvästi ilmi, olivatko ne tarkoitettu ensisijaisesti naisille vai kaikille lähisuhhteissaan väkivaltaa kohtaaville. Mahdollisesti ainakin osa niistä oli naisille, koska artikkeleissa tuotiin esille naisiin kohdistuvan väkivallan lainsäädäntö (Grauwiler 2008; Kulkarni ym. 2012). Kolme auttavaa puhelinta oli tarkoitettu tarkemmin väkivallan muotoa koskevan määrittelyn mukaan seksuaalista väkivaltaa kokeneille. Yhdessä lähisuhdeväkivaltaa koskevassa artikkelissa ei ilmaistu auttavan puhelimen tarkempaa kohderyhmää (*anonymous hotline*). Lisäksi yksi auttava puhelin oli tarkoitettu ensisijaisesti itsemurhien ehkäisemiseen, mutta artikkelissa keskityttiin parisuhdeväkivaltaa koskeviin puhelimiin (taulukko 1).

Lähisuhdeväkivaltaa kokeneille tarkoitettuja auttavia puhelimia koskevat tutkimukset kohdistuivat useimmiten englanninkielisissä maissa toimiviin auttaviin puhelimiin (taulukko 2). Lisäksi

Taulukko 1. Auttavan puhelimen kohderyhmä, artikkelien lukumäärä ja auttavien puhelinten nimet

Kohderyhmä	Lkm	Auttavan puhelimen nimi (artikkelin numero)
Lapset	12	Child abuse and neglect hotlines (10), Child Helplines (11), ChildLine (1, 9, 19, 30, 31), Prevent Child Abuse Helpline (26), Prevention of Cruelty to Children's Helpline (15,16,23,28)
Aikuiset		
Naiset ¹	7	24-hour Hotline(2), Crisis hotline (4), Hotline (5), Hotline Service for Battered Women (21), "Stop Women Abuse" Helpline (25, 29), Women's Aid National Helpline (27 ²)
Miehet ¹	1	Domestic Abuse Helpline for Men (17)
Naiset ja miehet ¹	1	Domestic Abuse Helpline for Men and Women (8)
Seksuaalivähemmistö ¹	1	Lesbian and Gay Anti-Violence Project Hotline (24)
Ikääntyneet	1	Helpline (3)
Parisuhdeväkivalta, Perheväkivalta	6	Domestic violence agency hotline (12, 13) , Domestic violence crisis line (22), National Domestic Violence Hotline (7, 20), National Helpline (27 ²)
Seksuaalinen väkivalta	3	Crisis hotline (32) , Crisis line (14), Sexual assault hotline (6)
Muu	1	Anonymous hotline (18 ³), Suicide Research and Prevention Center's Crisis Hotline (33 ⁴)

¹ Ilmaistu auttavan puhelimen kohderyhmän sukupuoli

² Artikkelissa kaksi erilaista auttavaa puhelinta

³ Artikkelissa ei ilmaistu auttavan puhelimen kohderyhmää

⁴ Itsemurhien ehkäisy ja masentuneet auttavan puhelimen kohderyhminä artikkelin koskiessa parisuhdeväkivaltaa

muutamassa artikkelissa käsiteltiin muissa maissa (mm. Ruotsissa ja Kiinassa) toimivia auttavia puhelimia.

Tutkimuksissa käytettiin erilaisia aineistoja, jotka jaoteltiin kolmeen ryhmään sen mukaan, olivatko aineistot auttavan puhelimen toiminnasta, auttavan puhelimen työntekijöiltä vai oliko kyse muita palveluja ja tutkimuksia koskevista aineistoista (taulukko 3, liitetaulukko 2). Yksi tutkimus saattoi sisältää useita tutkimusaineistoja, joista osa saattoi olla auttavasta puhelimesta ja osa muista palveluista. Tutkimuksista 30:ssä vähintään yksi aineisto koski auttavaan puhelimeen soitettuja puheluita tai auttavan puhelimen työntekijöitä. Kolmessa tutkimuksessa avun hakemista auttavasta puhelimesta tutkittiin yhtenä lähisuhdeväkivaltaa kokeneen auttavana tahona (Doyle ym. 2010; Elder ym. 2016; Howell ym. 2015).

Puheluita koskevat aineistot olivat usein peräisin puheluiden tietokannoista (puheliau koske-

Taulukko 2. Maa, artikkelien lukumäärä ja numerot

Maa	Lkm	Artikkelin numero
Alankomaat	1	30
Etelä-Afrikka	2	25, 29
Georgia	1	26
Kiina	2	21, 33
Ruotsi	1	18
UK	10	1, 3, 9, 15, 16, 19, 23, 27, 28, 31
USA	15	2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 17, 20, 22, 24, 32
Useita maanosia ¹	1	11

¹ Afrikka, Aasia, Eurooppa, Pohjois-Amerikka, Latinalainen Amerikka, Lähi-itä, joissa yhteensä 111 Child Helpline Internationalin (CHI) jäsenenä olevaa auttavaa puhelinta.

Taulukko 3. Aineiston keruun muodot ja lähteet tutkimuksissa, artikkelien lukumäärä ja numerot

Aineisto	Lkm	Artikkelin numero
Auttavaan puheluun soitettut puhelut		
puhelujen lukumäärä	6	11, 12, 25, 27, 29, 30
puhelujen pohjalta muodostettu tietokanta tai muistiinpanot	12	1, 2, 3, 6, 11, 17, 19, 22, 24, 26, 30 ¹ , 31 ¹
nauhoitettu puhelinkeskusteluja	6	15, 16, 21, 23, 28, 33
strukturoitu haastattelu soittajille	4	4, 5, 82, 32
Auttavan puhelimen työntekijät		
kyselytutkimus	1	7, 14 ³
fokusryhmähaastattelu	2	7 ⁴ , 20
muut toiminnot (esim. materiaalit)	1	7
Muut palvelut ja tutkimukset		
muiden palvelujen asiakkaat (esim. kysely, haastattelu)	9	2, 4, 8 ² , 13, 14 ³ , 20 ⁵ , 22, 27, 28, 32
muiden palvelujen työntekijät (esim. kysely, haastattelu)	4	14, 22, 25, 29
muut toiminnot (esim. materiaalit, koulutukset, seksuaalisen hyväksikäytön oikeaksi todistettujen tapausten määrä)	2	25, 26
väestötutkimus (kysely, strukturoitu haastattelu)	7	5, 9, 10, 12, 18, 24, 25, 29

¹ Lisäksi lasten lähettämät kirjeet auttavaan puhelimeen tai chatissa käydyt keskustelut.

² Osa puhelinhaastatteluina (strukturoitu haastattelu) ja osa online-kyselynä. Tutkimukseen osallistuneissa auttavaan puhelimen ja muiden palvelujen asiakkaita, mutta tarkempia tietoja ei ole saatavilla.

³ Tutkimukseen osallistuneissa auttavan puhelimen ja muiden palveluiden työntekijöitä, mutta tarkempia tietoja ei ole saatavilla.

⁴ Lisäksi fokusryhmähaastattelu auttavan puhelimen esimiehille.

⁵ Artikkelissa ei raportoida, mistä palveluista väkivaltaa kokeneille tarkoitetuista palveluista rekrytointi on tehty.

va lomake) tai työntekijöiden muistiinpanoista (taulukko 3). Lisäksi tutkimuksissa hyödynnettiin tietoja puhelujen lukumääristä, esimerkiksi tutkittaessa tiedotuskampanjan vaikutuksia (Gadomski ym. 2001; Scheepers ym. 2004; Usdin ym. 2005).

Auttavaan puhelimeen soitetuista puhelinkeskusteluista tehdyt nauhoitukset olivat aineistona kuudessa tutkimuksessa. Soittajille tehtyjä strukturoituja haastatteluja käytettiin aineistoina neljässä artikkelissa. Näissä tutkimuksissa aineisto kerättiin useimmiten tutkimusta varten, jolloin tutkimuksesta tiedotettiin keskustelun tai haastattelun yhteydessä ja kysyttiin lupa aineiston keruuseen. Poikkeuksen muodosti tutkimus, jossa auttavan puhelimen kaikki puhelut nauhoitettiin osana tavanomaista toimintaa (Wong ym. 2011).

Auttavan puhelimen työntekijöiltä kerättiin aineisto kolmessa tutkimuksessa (taulukko 3). Aineistonkeruu toteutettiin joko kyselynä tai fokusryhmähaastatteluna. Lisäksi yhdessä tutkimuksessa tarkasteltiin koulutukseen liittyneen materiaalin esilläoloa toimipaikan tiloissa.

Muita palveluja ja tutkimuksia koskevat tutkimukset auttavat muodostamaan kokonaiskuva siitä, millaisilla muilla tutkimusaineistoilla auttaa puhelinta koskevia asioita on tutkittu. Osassa tutkimuksista auttava puhelin oli osa isompaa lähisuhdeväkivaltaa kokeneille tarkoitettujen palvelujen kokonaisuutta. Lisäksi tutkimuksissa käytettiin myös muita aineistoja, kuten tiedotusmateriaalien esilläolon havainnointia (Schober ym. 2012). Lähisuhdeväkivaltaa kokeneille tarkoitettua auttavista puhelimesta kysyttiin myös väestötutkimuksissa ja koululaisille tehdyssä kyselyssä. (Taulukko 3; liitetaulukko 2.)

Tutkimusten kohteet jaoteltiin kolmeen osaan sen mukaan, koskivatko ne auttavaa puhelinta, muita palveluja tai muuta toimintaa (taulukko 4). Artikkeleista lähes kaikissa (32) auttava puhelin muodosti vähintäänkin yhden tutkimuskohteen. Kolmasosassa (11) artikkeleista tutkimuksen kohde liittyi pelkästään auttavaan puhelimeen, ja kahdessa kolmasosassa (21) tutkittiin auttavan puhelimen lisäksi myös muita palveluita tai muuta toimintaa. Poikkeuksen muodosti yksi tutkimus, jossa tutkimus kohdistui kokemuksiin poliisin toiminnasta ja tutkimukseen osallistuneet rekrytoitiin auttavasta puhelimesta ja muista palveluista (Belnap & Hartman 2000).

Artikkeleista joka kolmannessa tarkasteltiin auttavan puhelimen asiakkaiden väkival-

takokemuksia (taulukko 4, liitetaulukko 2). Väkivaltakokemuksista väkivallan muotoja ja viimeisimmän väkivaltatilanteen tapahtuma-ajankohtaa ennen puhelua. Lisäksi väkivaltakokemuksia tarkasteltiin tiettyjen asiakasryhmien, kuten lasten (Backett-Milburn & Jackson 2012), ikään-tyneiden (Bennett ym. 2000) ja miesten (Hines ym. 2007), näkökulmasta. Avun hakemiseen liittyen tutkittiin avun hakemista eri tahoilta, kuten auttavasta puhelimesta (Doyle ym. 2010), avun hakemiseen yhteydessä olleita tekijöitä (Cattaneo & DeLoveh 2008; Douglas ym. 2012) ja kokemuksia avun saamisesta (esim. Grauwiler 2008; Hines ym. 2007). Vuorovaikutuksen osalta tutkimuksen kohteena oli sekä soittajan tapa keskustella (esim. ilmaista huolta) että puhelinpäivystäjän tapa keskustella ja sen vaikutuksia soittajalle (esim. neuvon antaminen, väkivaltaa kokeneen uudelleen uhriutumisen keskustelussa).

Lisäksi tutkittiin puheluiden määriä ja niihin yhteydessä olleita tekijöitä (esim. väkivallan ehkäisykampanjan yhteys puhelumääriin tai auttavaa puhelinta koskevan tietoisuuden lisääntymiseen) (taulukko 4, liitetaulukko 2). Yksittäiset tutkimukset koskivat auttavan puhelimen päivystäjille järjestettyä koulutusta sekä kokemuksia vapaaehtoistyöstä ja siinä pysymistä.

Muita palveluja ja toimintoja koskevista tutkimuksista on havaittavissa, että niissä tutkittiin kokemuksia auttavasta puhelimesta yhtenä palveluna muiden rinnalla. Artikkeleiden joukossa oli yksi poikkeava artikkeli. Siinä tutkimuksen kohteena oli uudenlaisen tutkimusmenetelmän kuvaaminen. Erilaisissa palveluissa toimivat ammattilaiset keräsivät tietoa väkivaltaa kokeneista asiakkaista yhden vuorokauden ajan (Stanko 2001).

Johtopäätökset

Tämän kartoittavan kirjallisuuskatsauksen perusteella lähisuhdeväkivaltaa kokeneille tarkoitettuja auttavia puhelimia koskevia tieteellisiä tutkimuksia on julkaistu melko vähän. Tutkimuksia oli yhteensä 33, ja tarkastelujakso oli lähes 18 vuotta. Kirjallisuuskatsaus toteutettiin aiheeltaan laajasti, jotta lähisuhdeväkivaltaa kokeneille tarkoitettuja auttavia puhelimia koskevista tutkimuksista saataisiin monipuolinen kuva tutkituista.

Tuloksista kävi ilmi, että tutkimukset koskivat sekä lapsille että aikuisille suunnattuja auttavia puhelimia, joissa lähisuhdeväkivalta oli joko kes-

Taulukko 4. Tutkimuksen kohde, artikkelien lukumäärä ja numerot

Tutkimuksen kohde	Lkm	Artikkelin numero
Auttava puhelin		
väkivaltakokemukset	11	1, 3, 6, 8, 11, 17, 19, 24, 26, 31, 33
avun hakeminen auttavasta puhelimesta	8	5, 8, 9, 10, 18, 22, 23, 28
kokemukset ja avun saaminen auttavasta puhelimesta	7	4, 8, 13, 16, 20 ¹ , 21, 32
vuorovaikutus ja puhettavat puhelinkeskustelussa	5	15, 16, 21, 23, 28
muu: puhelujen määrät, puheluiden ajankohdat, tietoisuus	2	12, 22 ² , 25 ² , 27 ² , 29 ² , 30 ²
koulutus ammattilaisille/vapaaehtoisille	1	7
kokemukset vapaaehtoistyöstä	1	14
Muut palvelut		
kokemukset musta palvelusta (esim. poliisi, turvakoti)	8	2, 4, 8, 13, 17, 20, 24, 32 ³
avun hakeminen muista palveluista	9	5, 8, 9 ⁴ , 10, 12, 13, 18, 22, 28
muu: palveluiden ajankohdat, määrät, tietoisuus	4	225, 25 ⁵ , 27 ⁵ , 29 ⁵
kokemukset vapaaehtoistyöstä	1	14
Muu toiminta		
kampanja (esim. väkivallan ehkäisy)	4	10, 12, 25, 29
muut tutkimusaiheet (esim. palvelun resurssit, tutkimusmetodologia)	4	20 ⁶ , 266, 276, 30 ⁶

¹ Sisältää asiakkaiden ja työntekijöiden näkemyksiä

² Puhelujen määrät 12, 27; puheluiden ja chatin määrät 30; puhelujen ajankohdat 22; tietoisuus auttavasta puhelimesta ja puheluiden määrä 25; tietoisuus auttavasta puhelimesta 29

³ Lisäksi kokemus posttraumaattisesta stressistä

⁴ Lisäksi avun hakeminen läheisiltä

⁵ Asiakkaiden palvelun käytön ajankohdat 22; tietoisuus palveluista 25, 29; määrät 27

⁶ Resurssit 20; materiaalien levinneisyys, koulutuksiin osallistuminen, lasten seksuaalisen väkivallan tapaukset 26; tutkimusmetodologia 27, työttömyysasteen ja avioerojen yhteydet puheluiden määrään 30

keinen tai yksi osa auttavan puhelimen toiminta-alueita. Lapsille suunnattuja auttavia puhelimia tutkittiin 12 julkaisussa ja aikuisille suunnattuja 21 julkaisussa. Lapsille suunnattuihin auttaviin puhelimiin voivat soittaa lapset ja heidän tilanteestaan huolestuneet aikuiset. Voidaan olettaa, että aikuisille suunnattuihin puhelimiin soittavat pääasiassa vain aikuiset.

Auttavien puhelimen kohderyhmät liittyivät soittajien ikään, sukupuoleen, väkivallan muotoon ja ihmissuhteeseen. Osa auttavista puhelimesta oli tarkoitettu perhepiirissä väkivaltaa kokeneille ilman kohderyhmän tarkempaa erittelyä (esim. *domestic violence*). Lisäksi yksi oli tarkoitettu ensisijaisesti itsemurhien ehkäisyyn, vaikka artikkeli keskittyi parisuhdeväkivaltaan. Tutkimuksessa esiin tulleiden auttavien puhelinten lisäksi on olemassa myös muille kohderyhmille suunnattuja auttavia puhelimia, joita ei tullut artikkeleissa

esille. Esimerkiksi Suomessa on Monika-Naisten järjestämä auttava puhelin väkivaltaa kokeneille maahanmuuttajanaisille. Englannissa puolestaan on auttava puhelin perheväkivaltaa kohdanneille ja pakkoavioliiton uhreille. (Wave 2020, 44).

Tutkituista auttavista puhelimesta suuri osa toimi Yhdysvalloissa ja Isossa-Britanniassa. Poikkeuksen muodosti artikkeli, jossa tutkittiin 111:tä lapsille tarkoitettua auttavaa puhelinta, jotka sijaitsivat seitsemässä eri maanosassa (Fukkink ym. 2016). Haun kohdistuminen englanninkielisiin artikkeleihin todennäköisesti osaltaan vaikutti tutkimusten määrään ja painottumiseen englanninkielisiin maihin. Mahdollisesti auttavista puhelimesta on tehty suhteellisen vähän tieteellisissä vertaisarvioituissa lehdissä julkaistuja tutkimuksia, vaikka auttavia puhelimia on runsaasti. Väkivaltaa kokeneille naisille tarkoitettuja auttavia puhelimia on pelkästään Euroopan unionin alueella lähes sata (Wave 2020, 42–

44), ja Suomessakin on useita auttavia puhelimia (PuhEet). Suomalainen lähisuhdeväkivaltaa kokeille tarkoitettuja auttavia puhelimia koskeva tutkimus on vähäistä. Yhdessä väitöskirjassa on tutkittu venäläisen kriisikeskuksen auttavassa puhelimesa tehtyä väkivaltatyötä (Jäppinen 2015).

Tutkimuksen toteutusmaalla on merkitystä, kun tarkastellaan tutkimuksen tuloksia. Vaikka tässä artikkelissa ei syvennytty tutkimusten tuloksiin, niin eri maiden tilanteet ja kulttuurit olivat tutkimuksissa esillä (esim. naisten asema yhteiskunnassa, parisuhdeväkivallan ymmärtäminen ja auttamisen mahdollisuudet). Esimerkiksi Kiinassa toimivia auttavia puhelimia koskevista julkaisuista oli havaittavissa naisten heikko asema, väkivallan tulkitseminen naisen syyksi ja miehen kunnian suojeleminen tärkeys sekä eroamiseen liittyvät merkittävät käytännölliset vaikeudet (Liu 2001; Wong ym. 2011). Vastaavasti Maija Jäppinen (2015, 3–4, 260–261) tutkimuksessa tulivat esille Venäjällä oleva väkivallan kulttuurinen hyväksyminen sekä käytännön mahdollisuudet tukea väkivaltaa kokevaa henkilöä. Vaikka eri maiden välillä voi olla merkittäviä eroja lähisuhdeväkivaltaa koskevissa käsityksissä ja yhteiskunnallisessa suhtautumisessa, silti ihmisten väkivaltakokemuksiin, väkivallan vaikutuksiin, auttamiseen ja ihmisten kohtaamiseen liittyvät asiat vaikuttaisivat olevan paljolti yhteisiä kontekstista riippumatta.

Tutkimuksissa käytettiin monenlaisia puhelu- ja koskevia aineistoja. Osassa julkaisuja aineisto kerättiin suoraan soittajilta (esim. strukturoitu haastattelu puhelun lopussa) tai päivystäjän välityksellä soittajan tilanteesta (puhelujen pohjalta muodostetut puhelutietokannat, muistiinpanot). Lisäksi tutkimuksissa käytettiin puhelujen nauhoituksia. Monipuolisesta aineiston keruusta huolimatta oli havaittavissa, ettei soittajia esimerkiksi ohjattu jälkikäteen antamaan palautetta kyselylomakkeella. Myöskään avoimia kysymyksiä sisältävää väkivaltaa kokeneiden yksilöhaastattelua ei käytetty aineistonkeruun menetelmänä.

Puhelinkeskustelujen nauhoittaminen ja puhelinkeskustelussa käytävän vuorovaikutuksen tutkiminen oli kiinnostava tutkimusaineiston keruun muoto, joka mahdollisti auttavassa puhelimesta käytävän keskustelun tutkimisen. Soittajilta pyydettiin lupa nauhoitukseen etukäteen, ja yhdessä artikkeleissa kerrottiin nauhoitusten olleen osa auttavan puhelimen normaalia toimintaa. Keskustelujen nauhoitukseen liittyy erityisiä tutkimuseet-

tisiä kysymyksiä. Tutkimus voi haitata avun hakemista, sillä auttavissa puhelimeissa keskustellaan tavallisesti anonyymisti. Soittajille puhelu auttavaan puhelimeen on Suomessa usein ensimmäinen kerta, kun hän hakee apua tilanteeseensa (Hietamäki ym. 2020b). Soittaminen voi jännittää, ja se voi olla ainutkertainen tilanne avun hakemiselle. Puhelun nauhoittamiseen sisältyy eettisiä ongelmia. Toisaalta katsauksen artikkeleista on nähtävissä, että nauhoitusten avulla saatiin sellaista tietoa, joka muuten jää tavoittamatta. Jäppinen (2015, 81, 97) ratkaisi tilanteen siten, että hän kuunteli vain päivystäjän osuuden keskustelusta. Tämä osoittaa sen, kuinka tutkimuksen keruuseen liittyviä eettisiä kysymyksiä voidaan ratkaista erilaisin tavoin.

Auttaviin puhelimiin vastanneilta päivystäjiltä kerättyä aineistoa käytettiin kolmessa artikkelissa. Niissä aineistonkeruun menetelminä käytettiin fokusryhmähaastattelua ja kyselytutkimusta sekä havainnoitiin materiaalien esillä oloa. Tutkimuksia voi luonnehtia yksittäisiksi. Päivystäjien yksilöhaastatteluja ei käytetty aineistona missään tutkimuksessa. Päivystäjiin liittyvät asiat olivat harvoin tutkimuskohteena. Vain kahdessa artikkelissa tutkittiin päivystäjiä (heille annettu koulutus, kokemus vapaaehtoistyöstä sekä näkemykset vaikuttavasta työskentelystä ja sen edellyttämistä resursseista).

Tutkimuksen kohteina olivat soittajiin ja puhelinpäivystäjiin liittyvät teemat sekä puheluiden määrät, tietoisuus auttavasta puhelimesta ja väkivallan ehkäisykampanjan vaikutukset. Soittajiin liittyvät tutkimusaiheet olivat tavallisimpia. Artikkeleissa tutkittiin väkivaltakokemuksia ja niiden esiintyvyyttä, avun hakemista auttavista puhelimesta, kokemuksia soittamisesta ja avun saamisesta. Joka kolmannessa artikkelissa tutkittiin sitä, millaisia väkivaltakokemuksia soittajat toivat puheluissa esille.

Avun hakeminen ja kokemukset auttavasta puhelimesta olivat tavanomaisia tutkimusaiheita. Avun hakemista koskeva tutkimus on merkityksellistä, koska avun hakeminen auttavasta puhelimesta edellyttää väkivallan kokijalta toimintaa. Tutkimuksen kautta saadaan tietoa siitä, millä tavoin voidaan edistää avun hakemista (Gadomski ym. 2012). Puheluiden määriä ja yleistä tietoisuutta auttavasta puhelimesta tutkittiin muutamassa tutkimuksessa.

Tämän kirjallisuuskatsauksen tuloksia tullaan käyttämään Nollalinjan auttavaa puhelinta koskevassa tutkimuksessa. Nollalinjan tutkimuksen nä-

kökulmasta on mahdollista toteuttaa palvelunseurantaan liittyvä tutkimus, jossa käytetään aineistona auttavan puhelimen tavanomaisena toimintana kertyvää anonymia puheluiden seurantatietoa (esim. Backett-Milburn ym. 2012; Bennett ym. 2000). Lisäksi on mahdollista tutkia puheluiden määrien kehittymistä ja esimerkiksi mainoskampanjoiden yhteyttä puheluiden määriin (Gadomski ym. 2001; Hietämäki ym. 2020b). Katsauksen artikkeleissa ei tarkasteltu auttavaan puhelimeen kohdistuvia mainoskampanjoita, vaan kampanjat kohdistuivat laajemmin väkivallan ehkäisyyn.

Tämän kartoittavan kirjallisuuskatsauksen rajoitteena on se, että haku rajattiin vain tiettyihin tietokantoihin, ja siksi ulkopuolelle on mahdollisesti jäänyt relevantteja tutkimuksia. Artikkelian-

taa kuitenkin kattavasti tietoa aiheetta koskevasta tutkimuksesta, jota on hyvä täydentää muulla tutkimuskirjallisuudella.

Kokonaisuudessaan kartoittava kirjallisuuskatsaus sopi hyvin tarkoitukseensa kokonaiskuvan muodostamiseksi lähisuhdeväkivaltaa kokeneille suunnattuja auttavia puhelimia koskevasta tutkimuksesta. Jatkossa kirjallisuuskatsausta voisi keskittää esimerkiksi auttavan puhelimen keskusteluissa esille tulleisiin väkivaltakokemuksiin, avun hakemiseen ja saamiseen auttavasta puhelimesta. Soittajan näkökulmasta oli saatavilla tutkittua tietoa, mutta päivystäjän näkökulmasta puhelimitse tehtyä auttamistyötä ei katsauksen artikkeleissa juurikaan tutkittu. Tässä on selvä tutkimuksellinen aukko paikattavaksi.

KIRJALLISUUS

- Arksey, Hilary & O'Malley, Lisa (2005) Scoping studies: Towards a methodological framework. *International Journal of Social Research Methodology* 8 (1), 19–32.
- Backett-Milburn, Kathryn & Jackson, Sharon (2012) Children's Concerns about their Parents' Health and Well-being Researching with ChildLine Scotland. *Children & Society* 26 (5), 381–393.
- Belknap, Joanne & Hartman, Jennifer L (2000) Police Responses to Woman Battering: Victim Advocates' Reports. *International Review of Victimology* 7 (1–3), 159–177.
- Bennett, Gabrielle & Jenkins, Ginny & Asif, Zee (2000) Listening is not enough: An analysis of calls to the elder abuse response. *Journal of Adult Protection* 2 (1), 6–19.
- Bennett, Larry & Riger, Stephanie & Schewe, Paul & Howard, Aprin & Wasco, Sharon (2004) Effectiveness of Hotline, Advocacy, Counseling, and Shelter Services For Victims of Domestic Violence: A Statewide Evaluation. *Journal of Interpersonal Violence* 19 (7), 815–829.
- Cattaneo, Laura B & DeLoveh, Heidi L M (2008) The Role of Socioeconomic Status in Helpseeking From Hotlines, Shelters, and Police Among a National Sample of Women Experiencing Intimate Partner Violence. *American Journal of Orthopsychiatry* 78 (4), 413–422.
- Chetwin, Alison (2013) A review of the effectiveness of interventions for adult victims and children exposed to family violence. Wellington: Ministry of Social Development. <https://library.nzfvc.org.nz/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=4574> (luettu 29.4.2020).
- Colquhoun, Heather L. & Levac, Danielle & O'Brien, Kelly K. & Straus, Sharon & Tricco, Andrea C. & Perrier, Laure & Kastner, Monika & Moher, David (2014) Scoping reviews: time for clarity in definition, methods, and reporting. *Journal of Clinical Epidemiology* 67 (12), 1291–1294.
- Colvin, Marianna L & Pruett, Jana A & Young, Stephen M & Holosko, Michael J (2017) An Exploratory Case Study of a Sexual Assault Telephone Hotline: Training and Practice Implications. *Violence Against Women* 23 (8), 973–992.
- Cross, Wendi F & Crean, Hugh F & Gould, Madelyn S & Campbell, Jacquelyn & Amezcua, Norina & Jones, Katie Ray & Thompson-Stone, Jennifer & Cerulli, Catherine (2017) Development and Initial Evaluation of a Suicide Prevention Curriculum for Domestic Violence Hotline Workers. *Journal of Family Violence* 32 (8), 775–785.
- Forsdike-Young, Kirsty & Hegarty, Kelsey (2016) Setting up a domestic violence telephone helpline for general practitioners in Australia: What exists and what works? *Australian Family Physician* 45 (8), 594–599.
- Danielsson, Petri & Näsi, Matti (2020) Suomalaiset väkivallan ja omaisuusrikosten kohteena 2018 – Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia. Katsauksia 43/2020. Helsinki: Helsingin yliopisto, Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti.
- Douglas, Emily M & Hines, Denise A & McCarthy, Sean C (2012) Men Who Sustain Female-to-Male Partner Violence: Factors Associated With Where They Seek Help and How They Rate Those Resources. *Violence and Victims* 27 (6), 871–894.
- Doyle, Celia & Timms, Charles D & Sheehan, Elaine (2010) Potential sources of support for children who have been emotionally abused by parents. *Vulnerable Children and Youth Studies* 5 (3), 230.
- Elder, Heather & Karras, Elizabeth & Bossarte, Robert M (2016) Promoting Help Seeking Among Veteran Households: Associations Between Exposure to Multiple Types of Health Messages and Intentions to Utilize Related Public Health Hotlines. *Military Medicine* 181 (7), 649–654.
- Fukkink, Ruben G & Bruns, Suzan & Ligtoet, Rudy

- (2016) *Voices of Children from Around the Globe; An International Analysis of Children's Issues at Child Helplines*. *Children & Society* 30 (6), 510–519.
- FRA (European Union Agency for Fundamental Rights) (2014) *Violence against women: an EU-wide survey. Main results*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Gadomski, Anne M & Tripp, Maria & Wolff, Debra A & Lewis, Carol & Jenkins, Paul (2001) Impact of a rural domestic violence prevention campaign. *Journal of Rural Health* 17 (3), 266–277.
- Grauwer, Peggy (2008) *Voices of Women: Perspectives on Decision-Making and the Management of Partner Violence*. *Children and Youth Services Review* 30 (3), 311–322.
- Hellman, Chan M & House, Donnita (2006) Volunteers Serving Victims of Sexual Assault. *The Journal of Social Psychology* 146 (1), 117–23.
- Hepburn, Alexa (2005) “You’re Not Takin’ Me Seriously”: Ethics and Asymmetry in Calls to a Child Protection Helpline. *Journal of Constructivist Psychology*, 18 (3), 253–274.
- Hepburn, Alexa & Potter, Jonathan (2011) Designing the Recipient: Managing Advice Resistance in Institutional Settings. *Social Psychology Quarterly* 74(2), 216–241.
- Hietämäki, Johanna & Peltonen, Joonas & Haapakangas, Kimmo (2020a) *Turvallisuus ja lähisuhdeväkivalta*. Teoksessa Laura Kestilä, Vuokko Härmä & Pekka Rissanen (toim.) *Covid-19-epidemian vaikutukset hyvinvointiin, palvelujärjestelmään ja kansantalouteen*. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 64–72.
- Hietämäki, Johanna & Kaipainen, Saana & Seppälä, Terhi & Ewalds, Helena (2020b) *Nollalinjan puhelinpalvelu auttaa lähisuhdeväkivaltaa kokevia: Tulokset, arviointi ja suositukset*. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.
- Hines, Denise A & Brown, Jan & Dunning, Edward (2007) Characteristics of Callers to the Domestic Abuse Helpline for Men. *Journal of Family Violence* 22 (2), 63–72.
- Howell, Kathryn H & Cater, Åsa K & Miller-Graff, Laura E & Graham-Bermann, Sandra A (2015) The Process of Reporting and Receiving Support Following Exposure to Intimate Partner Violence During Childhood. *Journal of Interpersonal Violence* 30 (16), 2886–2907.
- Husso, Marita (2003) *Parisuhdeväkivalta*. *Lyötyjen aika ja tila*. Tampere: Vastapaino.
- Ikonen, Tuija & Isojärvi, Jaana & Malmivaara, Antti (2009) *Esikartoitus hyödyttää terveydenhuollon menetelmien arviointia*. *Suomen Lääkärilehti* 64 (39), 3209–3214.
- Jackson, Sharon & Newall, Elinor & Backett-Milburn, Kathryn (2015) Children's narratives of sexual abuse. *Child and Family Social Work* 20 (3), 322–332.
- Jäppinen, Maija (2015) *Väkivaltatyön käytännöt, sukupuoli ja toimijuus*. *Etnografinen tutkimus lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden naisten auttamistyöstä Venäjällä*. *Sosiaalitieteiden laitoksen julkaisuja* 3. Helsinki: Helsingin yliopisto.
- Krug, Etienne G & Mercy, James A & Dahlberg, Linda L & Zwi, Anthony B (2002) *The world report on violence and health*. *Lancet* 360 (9339), 1083–1088.
- Kulkarni, Shanti J & Bell, Holly & Rhodes, Diane M (2012) *Back to Basics: Essential Qualities of Services for Survivors of Intimate Partner Violence*. *Violence Against Women* 18 (1), 85–101.
- Kuusisto, Anne (2018) *Potilaan hoidon jatkuvuuden turvaaminen sähköisen hoitotyön yhteenvedon avulla*. *Dissertations in Social Sciences and Business Studies* 165. Kuopio: Itä-Suomen yliopisto.
- Levac, Danielle & Colquhoun, Heather & O'Brien Kelly K (2010) *Scoping studies: advancing the methodology*. *Implementation Science* 5 (69), online julkaisu.
- Liu, Meng (2001) *Re-victimization: An Analysis of a Hotline Service for Battered Women in China*. *Asian Journal of Womens Studies* 7 (2), 72–93.
- Oths, Kathryn S & Robertson, Tara (2007) *Give Me Shelter: Temporal Patterns of Women Fleeing Domestic Abuse*. *Human Organization* 66 (3), 249–260.
- Partanen, Jussi & Forma, Leena & Rissanen, Pekka (2018). *Ikääntyneille suunnatun sosiaalisen markkinoinnin interventioiden taloudellinen arviointi – kartoittava kirjallisuuskatsaus*. *Gerontologia* 32 (2), 79–101.
- Potter, Jonathan & Hepburn, Alexa (2003) “I’m a Bit Concerned” – Early Actions and Psychological Constructions in a Child Protection Helpline. *Research on Language and Social Interaction* 36 (3), 197–240.
- PuhEet. *Puhelin- ja verkkoauttajat Suomessa*. <https://www.puheet.net/auttavat-puhelimet-suomessa/> (luettu 15.4.2020)
- Ragavan, Maya I & Thomas, Kristie & Medzhitova, Julia & Brewer, Nathan & Goodman, Lisa A & Bair-Merritt, Megan (2019) *A Systematic Review of Community-Based Research Interventions for Domestic Violence Survivors*. *Psychology of Violence* 9 (8), 139–155.
- Rizo, Cynthia F & Macy, Rebecca J & Ermentrout, Dania M & Johns, Natalie B (2011) *A review of family interventions for intimate partner violence with a child focus or child component*. *Aggression and Violent Behavior* 16 (2) 144–166.
- Rose, Suzanna M (2003) *Community Interventions Concerning Homophobic Violence And Partner Violence Against Lesbians*. *Journal of Lesbian Studies* 7 (4), 125–139.
- Scheepers, Esca & Christofides, Nicola J & Goldstein, Susan & Usdin, Shereen & Patel, Dhaval S & Japhet, Garth (2004) *Evaluating health communication – a holistic overview of the impact of Soul City IV*. *Health Promotion Journal of Australia* 15 (2), 121–133.
- Schober, Daniel J & Fawcett, Stephen B & Thigpen, Sally & Curtis, Anna & Wright, Renee (2012) *An empirical case study of a child sexual abuse prevention initiative in Georgia*. *Health Education Jour-*

- nal 71 (3), 291–298.
- Siukola, Reetta (2010) Miten puutun lähisuhdeväkivaltaan? Esimerkkinä päihde- ja mielenterveystyö. Opas 34. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.
- Stanko, Elizabeth A (2001) The day to count: Reflections on a methodology to raise awareness about the impact of domestic violence in the UK. *Criminal Justice* 1 (2), 215–226.
- Stokoe, Elizabeth A & Hepburn, Alexa (2005) “You can hear a lot through the walls”: Noise formulations in neighbour complaints. *Discourse & Society* 16 (5), 647–673.
- Usdin, Shereen & Scheepers, Esca & Goldstein, Susan & Japhet, Garth (2005) Achieving social change on gender-based violence: A report on the impact evaluation of soul city’s fourth series. *Social science & medicine* 61 (11), 2434–2445.
- van Dolen, Willemijn M & Weinberg, Charles B & Ma, Leiming (2013) The influence of unemployment and divorce rate on child help-seeking behavior about violence, relationships, and other issues. *Child Abuse & Neglect* 37 (2–3), 172–180.
- Vincent, Sharon & Daniel, Brigid (2004) An Analysis of Children’s and Young People’s calls to ChildLine about Abuse and Neglect: A Study for the Scottish Child Protection Review. *Abuse Review* 13 (2), 158–171.
- Wasco, Sharon M & Campbell, Rebecca & Howard, April & Mason, Gillian E & Staggs, Susan L & Schewe, Paul A & Riger, Stephanie (2004) A statewide evaluation of services provided to rape survivors. *Journal of Interpersonal Violence* 19 (2), 252–263.
- Wave (2020) Women Against Violence Europe. Annual Activity Report 2019. Wien: WAVE – Women against Violence Europe. https://www.wave-network.org/wp-content/uploads/WAVE_AR2019_200226_web.pdf (luettu 28.4.2020)
- Wong, Susan P Y & Wang, Cuiling & Meng, M Mei & Phillips, Michael R (2011) Understanding Self-Harm in Victims of Intimate Partner Violence: A Qualitative Analysis of Calls Made by Victims to a Crisis Hotline in China. *Violence Against Women* 17 (4), 532–544.

TIIVISTELMÄ

Johanna Hietämäki & Tuuli Paukkunen: Lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden auttavat puhelimet. Kartoittava kirjallisuuskatsaus

Lähisuhdeväkivaltaa kokeneille tarkoitettuja auttavia puhelimia on runsaasti, mutta niitä koskevaa tutkimusta on tehty melko vähän. Tutkimus toteutettiin tekemällä kartoittava kirjallisuuskatsaus, jossa aineiston muodostaa 33 artikkelia.

Tuloksista on nähtävissä, että tutkimusten kohteena olleet auttavat puhelimet oli suunnattu erilaisille kohderyhmille perustuen väkivallan kohteen ikään, suku-

puoleen ja väkivallan muotoon. Tutkimuksissa käytettiin monenlaisia aineistoja, joita olivat auttavasta puhelimesta normaalitoiminnan osana kertyvät seuranta-tiedot, nauhoitetut keskustelut, haastattelut, kyselyt ja muut aineistot. Tutkimuksen kohteina olivat auttavassa puhelimen keskusteluissa esiin tulleet väkivaltakokemukset, avun hakeminen, kokemukset keskustelusta ja avun saamisesta auttavasta puhelimesta, puhelinkeskustelun vuorovaikutus, puheluita koskevat määrälliset tulokset, tietoisuus auttavista puhelimista sekä auttavan puhelimen päivystäjien kokemukset ja koulutus.

KIRJOITTAJAT

Hietämäki, Johanna, YTT, erikoistutkija, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (johanna.hietamaki[at]thl.fi)
Paukkunen, Tuuli, YTM, sosiaalityöntekijä, Espoon kaupunki (tuuli.paukkunen[at]espoo.fi)